

Toimenpideoite TPA 50/2018 vp

Ville Niinistö vihr ym.

Toimenpideoite kokonaan maksuttomista toisen asteen opinnoista

Eduskunnalle

Jopa 15 prosenttia suomalaisista ei ole suorittanut toiseen asteen tutkintoa 24 ikävuoteen mennessä. Joka kolmas keskeyttää toisen asteen opinnot taloudellisista syistä. Luvut ovat huomattavan korkeita. Koulutustie ei saa katketa siihen, että nuorella ei ole varaa hankkia opinnoissa välttämättömiä oppimateriaaleja ja työvälineitä tai vastata tutkintomaksuista. Pelkällä peruskoululla ei pärjää nykyisillä työmarkkinoilla, ja kouluttamattomuus kasvattaa syrjäytymisriskiä.

Opiskelijoilla on oltava yhdenvertaiset mahdollisuudet opiskella toisella asteella. Perustuslaki edellyttää, että julkisen vallan on turvattava jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykijensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä kehittää itseään varattomuuden sitä estämättä. Hallituksen esittämä pienituloisten perheiden opiskelijoille maksettava opintotuen oppimateriaalilisä ei ole riittävä vastaus tähän.

Oppikirjat, oppimateriaalit ja hankittavat työvälineet on suuri kustannus opiskelijalle. Lukion suorittamisen kokonaiskustannusten on arveltu nousevan jopa 2 600 euroon, ja jotkut ammatilliset tutkinnot ovat sitäkin kalliimpia. Mahdollisuus opiskella on näillä kustannuksilla vahvasti sidoksissa siihen, millaiset voimavarat vanhemmilla on tukea lapsensa opiskelua. Se vahvistaa entisestään koulutuksen periytyvyyttä.

Opiskeluvälineiden hankinta tai tutkintomaksut eivät saa olla tutkinnon suorittamisen esteenä. Nuoria ei tule saattaa koulutuksellisesti eriarvoiseen asemaan heidän vanhempiensa taloudellisten olosuhteiden perusteella. On aika ottaa tavoitteeksi aidosti maksuton toisen asteen tutkinto.

Maksuton toinen aste on toimiva keino koulupudokkuuden ehkäisemiseen, mutta keinopakettiin tarvitaan myös oppivelvollisuuden pidennys, jotta nuoria voidaan tukea kaikin mahdollisin tavoin.

Tämä aloite kuuluu Vihreän eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin toisen asteen opintojen muuttamiseksi maksuttomiksi kaikille opiskelijoille, jotta oppimateriaalikustannukset tai tutkintomaksut eivät ole esteenä opiskelulle.

Toimenpideoite TPA 50/2018 vp

Helsingissä 9.10.2018

Ville Niinistö vihr
Satu Hassi vihr
Johanna Karimäki vihr
Antero Vartia vihr
Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Jani Toivola vihr
Ozan Yanar vihr
Hanna Halmeenpää vihr
Krista Mikkonen vihr
Emma Kari vihr
Heli Järvinen vihr
Olli-Poika Parviainen vihr
Pekka Haavisto vihr